

DEMOGEN

Rijksarchief te Leuven

Met twintig vestigingen verspreid over het hele land – die samen onderdak bieden aan bijna 400 km archief van de middeleeuwen tot vandaag – is het Rijksarchief de grootste Belgische archiefinstelling. Het Rijksarchief bewaart in hoofdzaak archieven van minstens 30 jaar oud van openbare besturen, rechtbanken, gevangenis, notarissen en kerkelijke instellingen, maar ook privé-archieven maken een belangrijk deel uit van onze bestanden: archieven van bedrijven, verenigingen, politici, invloedrijke families en artiesten die een belangrijke maatschappelijke rol hebben vervuld. De instelling oefent daarnaast toezicht uit op de goede bewaring van archieven van federale, provinciale en lokale overheden en adviseert administraties om hun archief- en informatiebeheer te verbeteren.

HET RIJKSARCHIEF EN CITIZEN SCIENCE

Het Rijksarchief is een onuitputtelijke bron van info voor onderzoekers, notarissen, landmeters, gerechtsdeskundigen, studenten, geschiedenisliehebbers, genealogen, heemkundigen, enz. Citizen Science-projecten helpen het Rijksarchief om bepaalde archieven op een meer gedetailleerde manier te ontsluiten via de creatie van databanken, het transcriberen van oude teksten of het georefereren van kaarten. We zetten daarbij prioritair in op documenten waarvoor er een grote maatschappelijke belangstelling is, zoals akten van burgerlijke stand, notarisakten, gevangenisregisters en historische kaarten. Dankzij het werk van onze vrijwilligers kan je in onze online zoekomgeving zoeken in een databank van maar liefst 42 miljoen namen! Waar mogelijk en nuttig, werken wij samen met andere actoren in het erfgoedveld, de academische wereld of andere organisaties en instellingen. De omvang van de verzamelde gegevens in het kader van CS-projecten openen immers nieuwe en ongeziene onderzoeksmogelijkheden. Het vrijwilligerswerk geeft burgers ook de kans om rechtstreeks in contact te komen met ons gedeeld archivalisch erfgoed.

CALL TO ACTION

Meer info over het project DEMOGEN kan je terugvinden op de [website](#) en het artikel [DEMOGEN. Crowdsourcing, genealogie en historisch-demografisch onderzoek in het Rijksarchief](#). Bij vragen of eventuele interesse om deel te nemen aan het project, mag u steeds per mail of telefonisch contact opnemen met het [Rijksarchief te Leuven](#). Volg de [Facebookpagina](#) van het Rijksarchief of ons [YouTube-kanaal](#) om onze werking en andere vrijwilligersprojecten beter te leren kennen!

“Terwijl ik de huwelijksakten invoer, bekijk ik kleine stukjes geschiedenis, verwant aan die waar een archeoloog mee werkt; elk stukje is belangrijk en waardevol en dient met zorg, precisie en aandacht behandeld te worden.”

Project DEMOGEN Leuven

In 2007 werd het vrijwilligersproject DEMOGEN (de samenvoeging van 'demografie' en 'genealogie') opgestart door het Rijksarchief Leuven en de onderzoeksgroep *Family and Population Studies* van de KU Leuven. Aanvankelijk was het opzet de ontsluiting van alle 19de-eeuwse en vroeg 20ste-eeuwse huwelijksakten van de provincie Vlaams-Brabant en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (1800-1910). Bij de afronding van dit eerste luik in juni 2020 waren er bijna 7 miljoen persoonsvermeldingen, afkomstig van ongeveer 600.000 huwelijksakten en akten van echtscheiding ingevoerd door meer dan 150 vrijwilligers. Inmiddels werd het project uitgebreid naar geboorteakten. Momenteel staat de teller voor het deelproject geboorteakten op 1.545.658 persoonsvermeldingen uit 310.975 akten. En die indrukwekkende statistieken groeien elke dag gestaag.

De verzamelde data worden ter beschikking gesteld in de online zoekomgeving van het Rijksarchief. In tegenstelling tot vele andere data die op internet ter beschikking worden gesteld, zijn deze gegevens erg betrouwbaar. Voor vele mensen uit Vlaams-Brabant en het Brusselse is deze databank een comfortabel vertrekpunt voor hun familiestamboom. Geanalyseerd in een breed kader leren deze gegevens echter ook veel over maatschappelijke structuren, culturele processen en economische ontwikkelingen. De demografische context (geboorte, sterfte, migratie, gezinsvorming en -ontbinding) bepaalt immers de manier waarop de samenleving zich ontwikkelt. Belangstellenden zijn daarom niet alleen genealogen en heemkundigen, maar ook wetenschappers, geïnteresseerd in de analyse, de reconstructie en de duiding van historisch-demografische en culturele langetermijnprocessen. Het voorbije decennium publiceerde de onderzoeksgroep *Family and Population Studies* van de KU Leuven heel wat artikels en rapporten waarin gebruik wordt gemaakt van de data van de West-Vlaamse en Vlaams-Brabantse vrijwilligersprojecten. Ook andere onderzoeksprojecten maakten gebruik van deze dataverzameling.

Deelname aan het project kan zowel fysiek in de leeszaal van het Rijksarchief te Leuven, of online na een korte, fysieke opleiding in het Rijksarchief. Meewerken aan demogen is ook een verrijking voor de vrijwilliger zelf. De vrijwilliger doet ervaring op en leert veel over het leven van vorige generaties.

CONTACT

Bent u geïnteresseerd om deel te nemen aan project DEMOGEN of hebt u interesse in ander vrijwilligerswerk in het Rijksarchief te Leuven, neem dan contact op met het [Rijksarchief te Leuven](#) (rijksarchief.leuven@arch.be | +32 (0)16 21 49 54).